

Iwangorod-Dombrowa Spoorweg

Op 22 juli 1881 werden de statuten van de Iwangorod-Dombrowa Spoorweg Maatschappij goedgekeurd. De middelen van de maatschappij bedroegen Goud Roebel 24.849.000, verdeeld in een aandelenkapitaal van Grb. 8.283.000 en een obligatielening van 4½ % van Grb. 16.566.000 die beide gegarandeerd waren door de Keizerlijke Russische regering. De maatschappij was gevestigd in Warschau.

De gegarandeerde obligatielening werd per 2 januari 1882 geheel uitgegeven in 82.528 stukken van Grb. 125 en 10.000 stukken van Grb. 625. Aflossing zou geschieden in een periode van 50 jaar, te beginnen als de lijn in zijn geheel regelmatig in bedrijf zou zijn gesteld.

Eind 1887 volgde nog een tweede lening, ook van 4½ %. Deze lening was slechts ruim Grb. 1.500.000 groot en kende slechts een coupure van Grb. 125.

Per 1 januari 1914 stond van de eerste lening nog een bedrag uit van Grb. 11.558.000. Van de tweede lening zijn deze gegevens niet bekend. Na die datum zijn geen officiële gegevens meer gepubliceerd.

In 1917 werd ook deze buitenlandse schuld door de Sowjetrussische autoriteiten vervallen verklaard. Toen Polen in 1919 een zelfstandige republiek werd, beschouwde men de onderhavige leningen als Russisch en werden rente en aflossing evenmin betaald.

Eerst per 2 juli 1934 werden in de Officiële Prijscourant van de Vereniging voor de Effectenhandel de betreffende leningen overgebracht van de rubriek Rusland naar de rubriek Polen. In het laatste jaar van de officiële notering (1939) varieerden de koersen tussen 3/16 en ¼ %.

Toen na de tweede wereldoorlog onderhandelingen werden geopend tussen de Poolse regering enerzijds en de Nederlandse regering en de Vereniging voor de Effectenhandel anderzijds, werd van Nederlandse zijde gesteld dat ook de obligatieleningen van de Iwangorod-Dombrowa Spoorweg Maatschappij onder een te sluiten overeenkomst zouden dienen te vallen. De Poolse delegatie weigerde dit in eerste instantie omdat zij deze leningen nog steeds als Russische schulden beschouwde.

Van Nederlandse zijde werd evenwel gesteld dat de spoorlijn, die volgens hun gegevens de plaatsen Deblin (Iwangorod) via Radom en Olkusz verbindt met Dabrowa (Dombrowa), vlak bij de voormalige Duitse grens, met nog een zijlijn naar Koluszki, zich geheel bevond op het grondgebied van de huidige Volksrepubliek Polen.

De lijn ligt ruwweg in de driehoek Krakau — Lublin — Warschau. Bovendien stelde men dat de Poolse economie had geprofiteerd en nog profiteerde van deze spoorlijn en dat het derhalve niet onredelijk was van Polen althans enige vergoeding te verwachten.

Voor de uiteindelijke regeling van de obligatieschulden was slechts een beperkt bedrag beschikbaar. Bovendien was tijdens de onderhandelingen overeengekomen dat op alle stukken die onder de regeling vielen hetzelfde schadeloosstellingspercentage moest worden uitgekeerd.

Bank voor Persoonlijke en Zakelijke Zekerheid, te 's Gravenhage, Premie-Obligatie groot f 10, 1917 (200.000 stuks)

Hierdoor was het niet reëel deze leningen (en ook een aantal leningen van de Warschau-Wenen Spoorweg Maatschappij, waarvoor dezelfde argumenten golden) eenzelfde waardering te geven als de leningen die tussen 1919 en 1939 waren uitgegeven door de Poolse regering of door Poolse

debitricees. Door de grootte van deze oude spoorwegleningen zou de verhouding volkomen scheef getrokken worden ten nadele van de „echte" Poolse schulden.

Om toch tot een min of meer bevredigende oplossing te komen, werd in gezamenlijk overleg tussen vertegenwoordigers van de Nederlandse regering en van de Vereniging voor de Effectenhandel besloten, voor een vaststelling van het definitieve uitkeringspercentage over te gaan tot een reductie van de nominale waarde tot 10 %.

Over de gehele Poolse obligatieschuld die onder de gesloten overeenkomst viel, kon op deze basis in 1969 worden overgegaan tot een uitkering van 65.655 %. Op grond hiervan is door de Nederlandse houders op ruim Grb. 500.000 van de eerste lening en op ruim Grb. 30.000 van de tweede lening een betaling ontvangen van ruim 2½ % van de nominale waarde in Nederlands geld, hetgeen weliswaar niet veel was, maar toen toch als zeer acceptabel werd beschouwd. Uiteraard werd toen door niemand vermoed dat na slechts 10 jaar verzamelaars van oude fondsen voor deze stukken aanzienlijk hogere bedragen zouden gaan betalen.

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Eerste jaargang No. 4 december 1979, p. 2-3.